

Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale

amendată prin Protocoalele nr. 3, 5 și 8 și completată prin Protocolul nr. 2, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950

Publicată în Monitorul Oficial nr. 135 din 31 mai 1994

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei, luind în considerare Declarația Universală a Drepturilor Omului, proclamată de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, considerând că această declarație urmărește să asigure recunoașterea și aplicarea universală și efectivă a drepturilor pe care ea le enunță, considerând că scopul Consiliului Europei este acela de a realiza o uniune mai strânsă între membrii săi și că unul dintre mijloacele pentru a atinge acest scop este apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, reafirmând atașamentul lor profund față de aceste libertăți fundamentale care constituie temelia însăși a justiției și a păcii în lume și a căror menținere se bazează în mod esențial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte, pe o concepție comună și un respect comun al drepturilor omului din care acestea decurg, hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra celor ce urmează:

Art. 1.

Înaltele părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Titlu I

Art. 2.

1. Dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege. Moartea nu poate fi cauzată cuiva în mod intenționat, decât în executarea unei sentințe capitale pronunțate de un tribunal în cazul în care infracțiunea este sancționată cu această pedeapsă prin lege.

2. Moartea nu este considerată ca fiind cauzată prin încălcarea acestui articol în cazurile în care aceasta ar rezulta dintr-o recurgere absolut necesară la forță:

- a) pentru a asigura apărarea oricărei persoane împotriva violenței ilegale;
- b) pentru a efectua o arestare legală sau pentru a împiedica evadarea unei persoane legal detinute;
- c) pentru a reprimă, conform legii, tulburări violente sau o insurecție.

Art. 3.

Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

Art. 4.

1. Nimeni nu poate fi ținut în sclavie sau în condiții de aservire.

2. Nimeni nu poate fi constrins să execute o muncă forțată sau obligatorie.

3. Nu se considera muncă forțată sau obligatorie în sensul prezentului articol:

- a) orice muncă impusă în mod normal unei persoane supuse detenției în condițiile prevăzute de art. 5 din prezenta convenție sau în timpul în care se află în libertate condiționată;
- b) orice serviciu cu caracter militar sau, în cazul celor care refuză să satisfacă serviciul militar din motive de conștiință, în țările în care acest lucru este recunoscut ca legitim, un alt serviciu în locul serviciului militar obligatoriu;
- c) orice serviciu impus în situații de criză sau de calamități care amenință viața sau bunăstarea comunității;

d) orice munca sau serviciu care face parte din obligatiile civile normale.

Art. 5.

1. Orice persoana are dreptul la libertate si la siguranta. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu exceptia urmatoarelor cazuri si potrivit cailor legale:

- a) daca este detinut legal pe baza condamnarii pronuntate de catre un tribunal competent;
- b) daca a facut obiectul unei arestari sau al unei detineri legale pentru nesupunerea la o hotarire pronuntata, conform legii, de catre un tribunal ori in vederea garantarii executarii unei obligatii prevazute de lege;
- c) daca a fost arestat sau retinut in vederea aducerii sale in fata autoritatii judiciare competente, atunci cind exista motive verosimile de a banui ca a savirsit o infractiune sau cind exista motive temeinice de a crede in necesitatea de a-l impiedica sa savirseasca o infractiune sau sa fuga dupa savirsirea acesteia;
- d) daca este vorba de detentia legala a unui minor, hotarita pentru educatia sa sub supraveghere sau despre detentia sa legala, in scopul aducerii sale in fata autoritatii competente;
- e) daca este vorba despre detentia legala a unei persoane susceptibile sa transmita o boala contagioasa, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;
- f) daca este vorba despre arestarea sau detentia legala a unei persoane pentru a o impiedica sa patrunda in mod ilegal pe teritoriu sau impotriva careia se afla in curs o procedura de expulzare ori de extradare.

2. Orice persoana arestata trebuie sa fie informata, in termenul cel mai scurt si intr-o limba pe care o intelege, asupra motivelor arestarii sale si asupra oricarei acuzatii aduse impotriva sa.

3. Orice persoana arestata sau detinuta, in conditiile prevazute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol, trebuie adusa de indata inaintea unui judecator sau a altui magistrat imputernicit prin lege cu exercitarea atributiilor judiciare si are dreptul de a fi judecata intr-un termen rezonabil sau eliberata in cursul procedurii. Punerea in libertate poate fi subordonata unei garantii care sa asigure prezentarea persoanei in cauza la audiere.

4. Orice persoana lipsita de libertatea sa prin arestare sau detinere are dreptul sa introduca un recurs in fata unui tribunal, pentru ca acesta sa statueze intr-un termen scurt asupra legalitatii detinerii sale si sa dispuna eliberarea sa daca detinerea este ilegala.

5. Orice persoana care este victima unei arestari sau a unei detineri in conditii contrare dispozitiilor acestui articol are dreptul la reparatii.

Art. 6.

1. Orice persoana are dreptul la judecarea in mod echitabil, in mod public si intr-un termen rezonabil a cauzei sale, de catre o instanta independenta si impartiala, instituita de lege, care va hotari fie asupra incalcarii drepturilor si obligatiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricarei acuzatii in materie penala indreptate impotriva sa. Hotarirea trebuie sa fie pronuntata in mod public, dar accesul in sala de sedinte poate fi interzis presei si publicului pe intreaga durata a procesului sau a unei parti a acestuia in interesul moralitatii, al ordinii publice ori al securitatii nationale intr-o societate democratica, atunci cind interesele minorilor sau protectia vietii private a partilor la proces o impun, sau in masura considerata absolut necesara de catre instanta atunci cind, in imprejurari speciale, publicitatea ar fi de natura sa aduca atingere intereselor justitiei.

2. Orice persoana acuzata de o infractiune este prezumata nevinovata pina ce vinovatia va fi legal stabilita.

3. Orice acuzat are, in special, dreptul:

- a) sa fie informat, in termenul cel mai scurt, intr-o limba pe care o intelege si in mod amanuntit, asupra naturii si cauzei acuzatiei aduse impotriva sa;
- b) sa dispuna de timpul si de inlesnirile necesare pregatirii apararii sale;
- c) sa se apere el insusi sau sa fie asistat de un aparator ales de el si, daca nu dispune de mijloacele necesare pentru a plati un aparator, sa poata fi asistat in mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci cind interesele justitiei o cer;
- d) sa intrebe daca sa solicite audierea martorilor acuzarii si sa obtina citarea si audierea martorilor apararii in aceleasi conditii ca si martorii acuzarii;
- e) sa fie asistat in mod gratuit de un interpret, daca nu intelege sau nu vorbeste limba folosita la audiere.

Art. 7.

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o actiune sau o omisiune care, in momentul in care a fost savirsita, nu constituia o infractiune, potrivit dreptului national si international. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsa mai severa decit aceea care era aplicabila in momentul savirsirii infractiunii.
2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecarii si pedepsirii unei persoane vinovate de o actiune sau de o omisiune care, in momentul savirsirii sale, era considerata infractiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de natiunile civilizate.

Art. 8.

1. Orice persoana are dreptul la respectarea vietii sale private si de familie, a domiciliului sau si a corespondentei sale.
2. Nu este admis amestecul unei autoritati publice in exercitarea acestui drept decit in masura in care acest amestec este prevazut de lege si daca constituie o masura care, intr-o societate democratica, este necesara pentru securitatea nationala, siguranta publica, bunastarea economica a tarii, apararea ordinii si prevenirea faptelor penale, protejarea sanatatii sau a moralei, ori protejarea drepturilor si libertatilor altora.

Art. 9.

1. Orice persoana are dreptul la libertatea de gindire, de constiinta si de religie; acest drept include libertatea de a-si schimba religia sau convingerea, precum si libertatea de a-si manifesta religia sau convingerea in mod individual sau in colectiv, in public sau in particular, prin cult, invatamint, practici si indeplinirea ritualurilor.
2. Libertatea de a-si manifesta religia sau convingerile nu poate face obiectul altor restringeri decit acelea care, prevazute de lege, constituie masuri necesare, intr-o societate democratica, pentru siguranta publica, protectia ordinii, a sanatatii sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor si libertatilor altora.

Art. 10.

1. Orice persoana are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie si libertatea de a primi sau de a comunica informatii ori idei fara amestecul autoritatilor publice si fara a tine seama de frontiere. Prezentul articol nu impiedica statele sa supuna societatile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.
2. Exercitarea acestor libertati ce comporta indatoriri si responsabilitati poate fi supusa unor formalitati, conditii, restringeri sau sanctiuni prevazute de lege, care constituie masuri necesare, intr-o societate democratica, pentru securitatea nationala, integritatea teritoriala sau siguranta publica, apararea ordinii si prevenirea infractiunilor, protectia sanatatii sau a moralei, protectia reputatiei sau a drepturilor altora pentru a impiedica divulgarea de informatii confidentiale sau pentru a garanta autoritatea si imparialitatea puterii judecatoresti.

Art. 11.

1. Orice persoana are dreptul la libertatea de intrunire pasnica si la libertatea de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu altii sindicate si de a se afilia la sindicate pentru apararea intereselor sale.
2. Exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restringeri decit acelea care, prevazute de lege, constituie masuri necesare, intr-o societate democratica, pentru securitatea nationala, siguranta publica, apararea ordinii si prevenirea infractiunilor, protejarea sanatatii sau a moralei ori pentru protectia drepturilor si libertatilor altora. Prezentul articol nu interzice ca restringeri legale sa fie impuse exercitarii acestor drepturi de catre membrii fortelor armate, ai politiei sau ai administratiei de stat.

Art. 12.

Incepind cu virsta stabilita prin lege, barbatul si femeia au dreptul de a se casatori si de a intemeia o familie conform legislatiei nationale ce reglementeaza exercitarea acestui drept.

Art. 13.

Orice persoana, ale carei drepturi si libertati recunoscute de prezenta conventie au fost incalcate, are dreptul sa se adreseze efectiv unei instante nationale, chiar si atunci cind incalcare s-ar datora unor persoane care au actionat in exercitarea atributiilor lor oficiale.

Art. 14.

Exercitarea drepturilor si libertatilor recunoscute de prezenta conventie trebuie sa fie asigurata fara nici o deosebire bazata, in special, pe sex, rasa, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine nationala sau sociala, apartenenta la o minoritate nationala, avere, nastere sau orice alta situatie.

Art. 15.

1. In caz de razboi sau de alt pericol public ce ameninta viata natiunii, orice inalta parte contractanta poate lua masuri care deroga de la obligatiile prevazute de prezenta conventie, in masura stricta in care situatia o cere si cu conditia ca aceste masuri sa nu fie in contradictie cu alte obligatii care decurg din dreptul international.

2. Dispozitia precedenta nu ingaduie nici o derogare de la art. 2, cu exceptia cazului de deces rezultind din acte licite de razboi, si nici de la art. 3, art. 4 paragraful 1 si art. 7.

3. Orice inalta parte contractanta ce exercita acest drept de derogare il informeaza pe deplin pe secretarul general al Consiliului Europei cu privire la masurile luate si la motivele care le-au determinat. Aceasta trebuie, de asemenea, sa informeze pe secretarul general al Consiliului Europei si asupra datei la care aceste masuri au incetat a fi in vigoare si de la care dispozitiile conventiei devin din nou deplin aplicabile.

Art. 16.

Nici o dispozitie a art. 10, 11 si 14 nu poate fi considerata ca interzicind inaltele parti contractante sa impuna restringeri activitatii politice a strainilor.

Art. 17.

Nici o dispozitie din prezenta conventie nu poate fi interpretata ca implicind, pentru un stat, un grup sau un individ, un drept oarecare de a desfasura o activitate sau de a indeplini un act ce urmareste distrugerea drepturilor sau a libertatilor recunoscute de prezenta conventie sau de a aduce limitari mai ample acestor drepturi si libertati decit acelea prevazute de aceasta conventie.

Art. 18.

Restringerile care, in termenii prezentei conventii, sint aduse respectivelor drepturi si libertati nu pot fi aplicate decit in scopul pentru care ele au fost prevazute.

Titlu II**Art. 19.**

Pentru a asigura respectarea angajamentelor care decurg pentru inaltele parti contractante din prezenta conventie, se instituie:

- a) o Comisie Europeana a Drepturilor Omului, denumita in continuare Comisia;
- b) o Curte Europeana a Drepturilor Omului, denumita in continuare Curtea.

Titlu III**Art. 20.**

1. Comisia se compune dintr-un numar de membri egal cu acela al inaltelor parti contractante. Comisia nu poate cuprinde mai mult de un cetatean al aceluiasi stat.

2. Comisia se intruneste in sedinta plenara. Totusi, ea poate constitui in cadrul ei Camere, compuse fiecare din cel putin sapte membri. Camerele pot examina cererile introduse in aplicarea art. 25 al prezentei conventii, care pot fi solutionate pe baza unei jurisprudente consacrate sau care nu ridica o problema grava relativ la interpretarea sau la aplicarea conventiei. In aceste limite si sub rezerva paragrafului 5 al prezentului articol, Camerele exercita toate competentele incredintate Comisiei de catre conventie.

Membrul Comisiei ales in numele inaltei parti contractante impotriva careia a fost introdusa o cerere are dreptul de a face parte din Camera sesizata cu aceasta cerere.

3. Comisia poate constitui in cadrul ei comitete, compuse fiecare din cel putin trei membri, avind puterea de a declara in unanimitate ca inadmisibila sau scoasa de pe rol o cerere introdusa in aplicarea art. 25, atunci cind o astfel de decizie poate fi luata fara o examinare mai ampla.

4. O Camera sau un comitet poate, in orice stadiu al cauzei, sa se desesizeze in favoarea Comisiei in plenul sau, care poate, de asemenea, examina orice cerere incredintata unei Camere sau unui comitet.

5. Numai Comisia in plenul sau poate exercita competentele urmatoare:

- a) examinarea cererilor introduse potrivit art. 24;
- b) sesizarea Curtii conform art. 48 lit a);
- c) stabilirea regulamentului interior conform art. 36.

Art. 21.

1. Membrii Comisiei sint alesi de Comitetul Ministrilor cu majoritate absoluta de voturi, dintr-o lista de nume intocmita de Biroul Adunarii Consultative; fiecare grup de reprezentanti ai inaltelor parti contractante in Adunarea Consultativa prezinta trei candidati, dintre care cel putin doi vor avea cetatenia acestuia.
2. In masura in care este aplicabila, aceeasi procedura este urmata pentru a completa Comisia in cazul in care si alte state ar deveni ulterior parti la prezenta conventie si pentru a se ocupa locurile devenite vacante.
3. Candidatii vor trebui sa se bucure de cea mai inalta reputatie morala si sa intruneasca conditiile cerute pentru numirea in inalte functii judiciare sau sa fie persoane recunoscute pentru competenta lor in domeniul dreptului national sau international.

Art. 22.

1. Membrii Comisiei sint alesi pentru o durata de 6 ani. Ei pot fi realesi. Totusi, in ceea ce priveste membrii desemnati la prima alegere, mandatul a sapte membri va inceta dupa 3 ani.
2. Membrii ale caror mandate se vor incheia la sfirsitul perioadei initiale de 3 ani sint desemnati prin tragere la sorti efectuata de secretarul general al Consiliului Europei imediat dupa ce se va fi procedat la prima alegere.
3. Pentru a se asigura pe cit posibil reinnoirea unei jumatati din Comisie la fiecare trei ani, Comitetul Ministrilor poate, inainte de a proceda la orice alegere ulterioara, sa decida ca unul sau mai multe mandate ale membrilor care urmeaza sa fie alesi sa aiba o alta durata decit aceea de 6 ani, fara ca totusi aceasta durata sa poata depasi 9 ani sau sa fie mai mica de 3 ani.
4. In cazul in care trebuie atribuite mai multe mandate si Comitetul Ministrilor face aplicarea paragrafului precedent, repartitia mandatelor are loc printr-o tragere la sorti efectuata de secretarul general al Consiliului Europei imediat dupa alegere.
5. Membrul Comisiei ales in locul unui membru al carui mandat nu a expirat va duce la sfirsit mandatul predecesorului sau.
6. Membrii Comisiei ramin in functie pina la inlocuirea lor. Dupa inlocuire, ei continua sa se ocupe de cauzele cu care au fost deja sesizati.

Art. 23.

Membrii Comisiei isi desfasoara activitatea in cadrul Comisiei cu titlu individual. Pe intreaga durata a exercitarii mandatului lor, ei nu pot indeplini functii incompatibile cu cerintele de independenta, de impartialitate si de disponibilitate inerente acestui mandat.

Art. 24.

Orice parte contractanta poate sesiza Comisia, prin intermediul secretarului general al Consiliului Europei, de orice incalcare a dispozitiilor prezentei conventii pe care o socoteste imputabila unei alte parti contractante.

Art. 25.

1. Comisia poate fi sesizata printr-o cerere adresata secretarului general al Consiliului Europei de catre orice persoana fizica, orice organizatie neguvernamentala sau orice grup de particulari, care se pretinde victima a unei incalcare de catre una dintre inaltele parti contractante a drepturilor recunoscute in prezenta conventie, in cazul in care inalta parte contractanta aflata in cauza a declarat ca recunoaste competenta Comisiei in aceasta materie. Inaltele parti contractante care au semnat o asemenea declaratie se angajeaza sa nu impiedice prin nici o masura exercitarea efectiva a acestui drept.
2. Aceste declaratii pot fi facute pentru o durata determinanta.
3. Ele sint inminate secretarului general al Consiliului Europei care transmite copii ale acestora inaltelor parti contractante si asigura publicarea lor.
4. Comisia nu va exercita competenta pe care i-o atribuie prezentul articol decit atunci cind cel putin sase inalte parti contractante vor fi legate prin declaratia prevazuta in paragrafele precedente.

Art. 26.

Comisia nu poate fi sesizata decit dupa epuizarea cailor de recurs interne, asa cum este stabilit conform principiilor de drept international general recunoscute si intr-un termen de 6 luni, incepind cu data deciziei interne definitive.

Art. 27.

1. Comisia nu retine nici o cerere introdusa potrivit art. 25, daca:

a) este anonima;

b) ea este in mod esential aceeasi cu o cerere examinata anterior de catre Comisie sau deja supusa unei alte instante internationale de ancheta sau de reglementare si daca ea nu contine fapte noi.

2. Comisia declara inadmisibila orice cerere introdusa potrivit art. 25, atunci cind ea considera cererea incompatibila cu dispozitiile prezentei conventii, in mod vadit nefondata sau abuziva.

3. Comisia respinge orice cerere pe care o considera inadmisibila prin aplicarea art. 26.

Art. 28.

1. In cazul in care Comisia retine cererea:

a) pentru a stabili faptele, ea procedeaza la un examen in contradictoriu al cererii impreuna cu reprezentantii partilor si, daca este cazul, la o ancheta pentru a carei conducere eficienta statele interesate vor furniza toate facilitatile necesare, dupa un schimb de pareri cu Comisia;

b) ea se pune in acelasi timp la dispozitia celor interesati in vederea ajungerii la rezolvarea prin buna intelegere a cauzei, care sa se inspire din respectarea drepturilor omului, astfel cum le recunoaste prezenta Conventie.

2. Daca reuseste sa obtina rezolvarea cauzei prin buna intelegere, Comisia intocmeste un raport care este transmis statelor interesate, Comitetului Ministrilor si secretarului general al Consiliului Europei, in vederea publicarii.

Acest raport se limiteaza la o scurta expunere a faptelor si a solutiei adoptate.

Art. 29.

Dupa ce a retinut o cerere introdusa potrivit art. 25, Comisia poate totusi sa hotarasca, cu majoritate de doua treimi din membri sai, sa o respinga daca, in cursul examinarii, ea constata existenta unuia dintre motivele de inadmisibilitate prevazute in art. 27. Intr-un asemenea caz, decizia este comunicata partilor.

Art. 30.

1. In orice stadiu al procedurii, Comisia poate hotari scoaterea de pe rol a unei cereri atunci cind circumstantele permit sa se traga concluzia ca:

a) solicitantul nu doreste sa o mai mentina; sau

b) litigiul a fost rezolvat; sau

c) pentru orice alt motiv constatat de Comisie care nu mai justifica continuarea examinarii cererii.

Totusi, Comisia continua examinarea cererii daca respectarea drepturilor omului garantate prin conventie o cere.

2. Daca hotaraste sa scoata de pe rol o cerere dupa ce o retinuse, Comisia intocmeste un raport care cuprinde o expunere a faptelor si o decizie motivata de scoatere de pe rol. Raportul este transmis partilor, precum si, pentru informare, Comitetului Ministrilor. Comisia poate sa il publice.

3. Comisia poate hotari repunerea pe rol a unei cereri atunci cind ea considera ca imprejurarile o justifica.

Art. 31.

1. Daca examinarea unei cereri nu s-a incheiat prin aplicarea art. 28 (paragraful 2), 29 sau 30, Comisia redacteaza un raport in care constata faptele si formuleaza un aviz pentru a stabili daca faptele constatate dovedesc, din partea statului interesat, o incalcare a obligatiilor ce ii revin in temeiul dispozitiilor conventiei. Opiniile individuale ale membrilor Comisiei asupra acestui punct pot fi exprimate in acest raport.

2. Raportul este transmis Comitetului Ministrilor; el este, de asemenea, comunicat statelor interesate care nu au dreptul sa-l publice.

3. Transmitind raportul Comitetului Ministrilor, Comisia poate formula propunerile pe care le considera necesare.

Art. 32.

1. Daca in termen de 3 luni de la transmiterea raportului Comisiei catre Comitetul Ministrilor, cauza nu este deferita Curtii in aplicarea art. 48 din prezenta conventie, Comitetul Ministrilor ia, printr-un vot cu majoritatea a doua treimi din reprezentantii avind dreptul de a face parte din Comitet, o decizie asupra constatarii incalcarii sau nu a conventiei.

2. In caz afirmativ, Comitetul Ministrilor fixeaza un termen in care inalta parte contractanta interesata trebuie sa ia masurile care decurg din hotarirea Comitetului Ministrilor.

3. Daca inalta parte contractanta interesata nu a adoptat masuri satisfacatoare in termenul stabilit,

Comitetul Ministrilor, cu majoritatea prevazuta la paragraful 1 de mai sus, da hotaririi sale initiale urmarea pe care o comporta si publica raportul.

4. Inaltele parti contractante se angajeaza sa considere ca obligatorie pentru ele orice hotarire pe care Comitetul Ministrilor o poate lua in aplicarea paragrafelor precedente.

Art. 33.

Comisia isi desfasoara activitatea cu usile inchise.

Art. 34.

Sub rezerva dispozitiilor art. 20 (paragraful 3) si 29, hotaririle Comisiei se iau cu majoritatea membrilor prezenti si votanti.

Art. 35.

Comisia se intruneste atunci cind imprejurarile o cer. Ea este convocata de secretarul general al Consiliului Europei.

Art. 36.

Comisia isi stabileste regulamentul sau interior.

Art. 37.

Secretariatul Comisiei este asigurat de secretarul general al Consiliului Europei.

Titlu IV

Art. 38.

Curtea Europeana a Drepturilor Omului se compune dintr-un numar de judecatori egal cu cel al membrilor Consiliului Europei. Ea nu poate cuprinde mai mult de un cetatean al aceluiasi stat.

Art. 39.

1. Membrii Curtii sint alesi de Adunarea Consultativa cu majoritatea voturilor exprimate de pe o lista de persoane propusa de membrii Consiliului Europei, fiecare dintre acestia trebuind sa prezinte trei candidati, dintre care cel putin doi avind cetatenia sa.

2. In masura in care este aplicabila, aceeasi procedura este urmata pentru a completa Curtea in cazul admeririi de noi membri in Consiliul Europei si pentru a se ocupa locurile devenite vacante.

3. Candidatii vor trebui sa se bucure de cea mai inalta consideratie morala si sa intruneasca acele conditii cerute pentru exercitarea unor inalte functii judiciare sau sa fie juristi avind o competenta recunoscuta.

Art. 40.

1. Membrii Curtii sint alesi pentru o durata de 9 ani. Ei pot fi realesi.

Totusi, in ceea ce priveste membrii desemnati la prima alegere, mandatele a patru dintre membri vor lua sfirsit la implinirea a 3 ani, iar cele ale altor patru membri se vor incheia la implinirea a 6 ani.

2. Membrii ale caror mandate se vor incheia la implinirea perioadelor initiale de 3 si 6 ani sint desemnati prin tragere la sorti efectuata de secretarul general al Consiliului Europei, imediat dupa ce se va fi procedat la prima alegere.

3. Pentru a asigura, in masura posibilului, reinnoirea unei treimi a Curtii la fiecare 3 ani, Adunarea Consultativa poate, inainte de a proceda la orice alegere ulterioara, sa decida ca unul sau mai multe mandate ale membrilor ce urmeaza sa fie alesi vor avea o alta durata decit cea de 9 ani, fara ca totusi ea sa poata depasi 12 ani sau sa fie mai mica de 6 ani.

4. In cazul in care trebuie atribuite mai multe mandate si Adunarea Consultativa aplica paragraful precedent, repartizarea mandatelor se face prin tragere la sorti efectuata de secretarul general al Consiliului Europei imediat dupa alegere.

5. Un membru al Curtii ales in locul unui membru al carui mandat nu a expirat duce la sfirsit mandatul predecesorului sau.

6. Membrii Curtii ramin in functie pina la inlocuirea lor. Dupa aceasta inlocuire, ei continua sa se ocupe de cauzele cu care au fost deja sesizati.

7. In cadrul Curtii, membrii acesteia isi exercita mandatul cu titlu individual. In tot cursul exercitarii mandatului lor, ei nu pot indeplini functii incompatibile cu cerintele de independenta, de imparțialitate si de disponibilitate inerente acestui mandat.

Art. 41.

Curtea isi alege presedintele si unul sau doi vicepresedinti pentru o durata de 3 ani. Ei pot fi realesi.

Art. 42.

Membrii Curtii primesc o indemnizatie, fixata de Comitetul Ministrilor, pentru fiecare zi de exercitare a functiei lor.

Art. 43.

Pentru examinarea fiecărei cauze care este adusa inaintea sa, Curtea se constituie intr-o Camera compusa din noua judecatori. Din aceasta va face parte, din oficiu, judecatorul cetatean al statului interesat sau, in lipsa, o persoana aleasa de el pentru a functiona in calitate de judecator; numele celorlalti judecatori sint trase la sorti, inainte de inceperea examinarii cauzei, prin grija presedintelui.

Art. 44.

Numai inaltele parti contractante si Comisia au calitatea de a se prezenta in fata Curtii.

Art. 45.

Competenta Curtii acopera toate cauzele privind interpretarea si aplicarea prezentei conventii pe care inaltele parti contractante sau Comisia i le supun, in conditiile prevazute de art. 48.

Art. 46.

1. Fiecare dintre inaltele parti contractante poate, in orice moment, sa declare ca recunoaste ca obligatorie de drept si fara o conventie speciala, jurisdicia Curtii privind toate cauzele referitoare la interpretarea si aplicarea prezentei conventii.
2. Declaratiile mai sus mentionate vor putea fi facute pur si simplu sau sub conditia de reciprocitate din partea mai multor sau a anumitor alte parti contractante sau pentru o durata determinata.
3. Aceste declaratii vor fi inaintate secretarului general al Consiliului Europei care va transmite copii inaltelor parti contractante.

Art. 47.

Curtea nu poate fi sesizata cu o cauza decit dupa constatarea de catre Comisie a nereusitei unei reglementari prin buna intelegere si in termenul de 3 luni prevazut in art. 32.

Art. 48.

Cu conditia ca inalta parte contractanta interesata, daca este numai una, sau inaltele parti contractante interesate, daca sint mai multe, sa fie supuse jurisdicției obligatorii a Curtii sau, in caz contrar, cu consimtamintul sau acordul inaltei parti contractante interesate, daca nu este decit una, sau al inaltelor parti contractante, daca sint mai multe, o cauza poate fi deferita Curtii:

- a) de catre Comisie;
- b) de catre o inalta parte contractanta al carei cetatean este victima;
- c) de catre o inalta parte contractanta care a sesizat Comisia;
- d) de catre o inalta parte contractanta pusa in cauza.

Art. 49.

In caz de contestare a competentei Curtii, Curtea hotaraste.

Art. 50.

Daca hotarirea Curtii declara ca o decizie luata sau o masura dispusa de o autoritate judiciara sau de orice alta autoritate a unei parti contractante este in intregime sau partial in opozitie cu obligatiile ce decurg din prezenta conventie si daca dreptul intern al acelei parti nu permite decit o inlaturare incompleta a consecintelor acestei decizii sau ale acestei masuri, prin hotarirea Curtii se acorda, daca este cazul, partii lezate o reparatie echitabila.

Art. 51.

1. Hotarirea Curtii trebuie motivata.
2. Daca hotarirea nu exprima in totalitate sau in parte opinia unanima a judecatorilor, orice judecator va avea dreptul sa adauge acesteia expunerea opiniei sale individuale.

Art. 52.

Hotarirea Curtii este definitiva.

Art. 53.

Inaltele parti contractante se angajeaza sa se conformeze hotaririlor Curtii in litigiile in care ele sint parti.

Art. 54.

Hotarirea Curtii este transmisa Comitetului Ministrilor care supravegheaza punerea ei in executare.

Art. 55.

Curtea isi stabileste regulamentul sau si isi fixeaza procedura.

Art. 56.

1. Prima alegere a membrilor Curtii va avea loc dupa ce declaratiile inaltelor parti avute in vedere in art. 46 vor fi atins numarul de opt.
2. Curtea nu poate fi sesizata inaintea acestei alegeri.

Titlu V

Art. 57.

Oricare inalta parte contractanta va furniza, la solicitarea secretarului general al Consiliului Europei, explicatiile cerute asupra felului in care dreptul sau intern asigura aplicarea efectiva a tuturor dispozitiilor acestei conventii.

Art. 58.

Cheltuielile Comisiei si ale Curtii sint in sarcina Consiliului Europei.

Art. 59.

Membrii Comisiei si ai Curtii de bucura, pe timpul executarii functiilor lor, de privilegiile si imunitatile prevazute de art. 40 al Statutului Consiliului Europei si de acordurile incheiate in virtutea acestui articol.

Art. 60.

Nici o dispozitie din prezenta conventie nu va fi interpretata ca limitind sau aducind atingere drepturilor omului si libertatilor fundamentale care ar putea fi recunoscute conform legilor oricarei parti contractante sau oricarei alte conventii la care aceasta parte contractanta este parte.

Art. 61.

Nici o dispozitie a prezentei conventii nu aduce atingere competentelor conferite Comitetului Ministrilor prin Statutul Consiliului Europei.

Art. 62.

Inaltele parti contractante renunta reciproc, in afara unei intelegeri speciale, sa se prevaleze de tratatele, conventiile sau de declaratiile care exista intre ele, in vederea supunerii, pe calea unei cereri, a unui diferend aparut din interpretarea sau aplicarea prezentei conventii unui alt mod de reglementare decit cele prevazute de numita conventie.

Art. 63.

1. Orice stat poate, in momentul ratificarii, sau in orice alt moment ulterior sa declare, prin notificare adresata secretarului general al Consiliului Europei, ca prezenta conventie se va aplica tuturor sau unuia dintre teritoriile ale caror relatii internationale el le asigura.
2. Conventia se va aplica teritoriului sau teritoriilor desemnate in notificare incepind cu a 30-a zi socotita de la data la care secretarul general al Consiliului Europei va fi primit aceasta notificare.
3. In respectivele teritorii, dispozitiile prezentei conventii vor fi aplicate tinind seama de necesitatile locale.
4. Orice stat care a facut o declaratie conform primului paragraf din acest articol poate ulterior, in orice moment, sa declare relativ la unul sau mai multe teritorii vizate in aceasta declaratie ca accepta competenta Comisiei de a lua cunostinta de cererile persoanelor fizice, organizatiilor neguvernamentale sau ale grupurilor de persoane particulare, conform art. 25 din prezenta conventie.

Art. 64.

1. Oricare stat poate, in momentul semnarii prezentei conventii sau al depunerii instrumentului sau de ratificare, sa formuleze o rezerva in legatura cu o dispozitie anume a conventiei, in masura in care o lege atunci in vigoare pe teritoriul sau nu este conforma cu aceasta dispozitie. Rezervele cu caracter general nu sint autorizate in termenii prezentului articol.
2. Orice rezerva emisa conform prezentului articol necesita o scurta expunere privind legea in cauza.

Art. 65.

1. O inalta parte contractanta nu poate denunta prezenta conventie decit dupa expirarea unui termen de 5 ani incepind cu data intrarii in vigoare a conventiei in ceea ce o priveste si prin intermediul unui

preaviz de 6 luni, dat printr-o notificare adresata secretarului general al Consiliului Europei, care informeaza despre aceasta celelalte parti contractante.

2. Aceasta denuntare nu poate avea drept efect sa dezlege inalta parte contractanta interesata de obligatiile continute in prezenta conventie in ceea ce priveste orice fapt care, putind constitui o incalcare a acestor obligatii, ar fi fost comis de ea anterior datei la care denuntarea isi produce efectele.

3. Sub aceeasi rezerva ar inceta de a mai fi parte la prezenta conventie orice parte contractanta care ar inceta de a mai fi membru al Consiliului Europei.

4. Conventia poate fi denuntata conform dispozitiilor paragrafelor precedente in ceea ce priveste orice teritoriu pentru care ea a fost declarata aplicabila potrivit art. 63.

Art. 66.

1. Prezenta conventie este deschisa spre semnare membrilor Consiliului Europei. Ea va fi ratificata.

Ratificarile vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei.

2. Prezenta conventie va intra in vigoare dupa depunerea a zece instrumente de ratificare.

3. Pentru orice semnatar care o va ratifica ulterior, conventia va intra in vigoare din momentul depunerii instrumentului de ratificare.

4. Secretarul general al Consiliului Europei va notifica tuturor membrilor Consiliului Europei intrarea in vigoare a conventiei, numele inaltelor parti contractante care au ratificat-o, precum si depunerea oricarui instrument de ratificare intervenita ulterior. Incheiata la Roma, la 4 noiembrie 1950, in limbile franceza si engleza, ambele texte fiind egal autentice, intr-un singur exemplar care va fi depus in arhivele Consiliului Europei.

Secretarul general va transmite copie certificata tuturor semnatarilor.